

Zarządzenie
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 14 marca 2024 r.

w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Surażkowo”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Surażkowo”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej, obejmującego liczne zbiorowiska leśne o wysokim stopniu naturalności ze znacznym udziałem leśnych zbiorowisk torfowiskowych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) zachodzenie naturalnych procesów ekologicznych w ekosystemach leśnych,
- 2) położenie rezerwatu na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Knyszyńska”;
- 3) położenie rezerwatu w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego;
- 4) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006;
- 5) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003;
- 6) położenie rezerwatu na gruntach własność Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Supraśl;
- 7) graniczenie rezerwatu od zachodniej strony z drzewostanem użytkowanym gospodarczo, a od wschodniej z gruntami miejscowości Surażkowo, Sokołda i Łażnie.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar ochrony czynnej obejmuje cały rezerwat.

§ 5. Określenie działań ochronnych w rezerwacie, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

p.o. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Dorian Kozłowski
/podpisano elektronicznie/

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 14 marca 2024 r.**

**IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA
ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH
SKUTKÓW NA OBSZARZE REZERWATU**

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1	Zmiana stosunków wodnych –obniżenie poziomu wód. Odwodnienie zbiorowisk zależnych od wody w tym świerczyny na torfie, brzeziny bagiennej i olsu.	Monitoring stanu wód podziemnych.
2	Ekspansja gatunków obcych geograficznie: konyzy kanadyjskiej <i>Erigeron canadensis</i> , nawłoci kanadyjskiej <i>Solidago canadensis</i> , przymiotna białego <i>Erigeron annus</i> i niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> .	Koszenie ograniczające ekspansje roślin obcych geograficznie i ekspansyjnych gatunków rodzimych. Zachowanie zacienionego i wilgotnego mikroklimatu wnętrza lasu w celu ograniczenia rozprzestrzenienia się roślin nieporządkanych.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
3	Penetracja terenu rezerwatu przyrody. Zaśmiecanie terenu.	Przebywanie jedynie w miejscach udostępnionych i wyznaczonych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku. Kontrole Straży Leśnej, szczególnie w okresie natężenia ruchu turystycznego. Prowadzenie akcji informacyjnych i edukacja społeczeństwa. Zbieranie śmieci.
4	Niszczenie oznakowań i infrastruktury rezerwatu. Niewidoczna granica rezerwatu przyrody.	Bieżące naprawy i uzupełnienia infrastruktury i oznakowań. Utrzymanie czytelnego oznaczenia granic rezerwatu przyrody.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		

brak
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne
brak

**Załącznik nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 14 marca 2024 r.**

**DZIAŁANIA OCHRONNE NA OBSZARZE OCHRONY CZYNNEJ, Z PODANIEM RODZAJU, ZAKRESU
I LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ**

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja¹
1 ²	Monitoring stanu wód podziemnych.	Raz w okresie obowiązywania planu ochrony.	Obszar rezerwatu.
2	Usuwanie gatunków obcych geograficznie: konyzy kanadyjskiej <i>Erigeron canadensis</i> , nawłoci kanadyjskiej <i>Solidago canadensis</i> , przymiotna białego <i>Erigeron annus</i> i niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> .	1. Koszenie 1 lub 2 razy w roku w okresie od 1.06 do 15.09. Suszenie plonu na powierzchni stanowiska. Zebranie biomasy po wysuszeniu i usunięcie poza obszar rezerwatu. z powierzchni działki w okresie do 1.04 następnego roku. 2. Monitoring terenu rezerwatu pod kątem pojawiania się stanowisk roślin inwazyjnych gatunków obcych i gatunków obcych geograficznie.	oddział 176p.
3	1. Skanalizowanie ruchu turystycznego. 2. Zbieranie śmieci. 3. Edukacja w zakresie ochrony lokalnej przyrody skierowana głównie do dzieci i młodzieży, a także do wybranych grup społecznych dorosłych.	1. Skierowanie ruchu turystycznego na udostępniony szlak pomiędzy oddziałami 161, a 176. Kontrole Straży Leśnej, szczególnie w okresie natężenia ruchu turystycznego. W miarę potrzeb. 2. 3. W miarę potrzeb.	Obszar rezerwatu.
4	1. Odnowienie granic rezerwatu zieloną farbą. i renowacja tablic urzędowych i informacyjnych. 2. Bieżące naprawy infrastruktury oraz dróg i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań.	1. 2. W miarę potrzeb.	Obszar rezerwatu.

¹ wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Supraśl na lata 2016 - 2025

² Każdy punkt określony w tabeli nr 2 odpowiada chronologicznemu punktowi wskazanemu w tabeli nr 1 dotyczącej identyfikacji zagrożeń.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie (Dz.U. z 2023r. poz. 1336, 1688 i 1890), dalej: ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Surażkowo” został sporządzony na okres 20 lat zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt tego planu został sporządzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody z uwzględnieniem zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat przyrody „Surażkowo” leży w części pokrywającej się z obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003, który funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 ze zm.) dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 8 lutego 2024 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 i specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006 wyznaczonym Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz.U. 2021 poz. 473), dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 4 lutego 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 1 kwietnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006.

Wskazane powyżej plany zadań ochronnych ujęły obszar przedmiotowego rezerwatu przyrody, w związku z czym niniejszy plan nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody. Projekt zarządzenia powstał w wyniku konieczności ustalenia Planu Ochrony dla tego obszaru.

Rezerwat przyrody „Surażkowo” został utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 29 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za rezerwaty

przyrody (M. P. z 1988 r. Nr 5, poz. 47 z późn. zm.). Obecnie rezerwat przyrody funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Surażkowo” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 997, z późn. zm. z 2015 r. poz. 2052). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej, obejmującego liczne zbiorowiska leśne o wysokim stopniu naturalności ze znacznym udziałem leśnych zbiorowisk torfowiskowych.

Rezerwat przyrody „Surażkowo” obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Supraśl, o łącznej powierzchni geometrycznej 137,65 ha wyliczonej na podstawie współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992, położony na terenie gminy Supraśl, w powiecie białostockim, w województwie podlaskim.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze rezerwatu w planie ochrony nie wskazano obszaru ochrony ścisłej oraz obszaru ochrony krajobrazowej. Nie wskazano również obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa w rezerwacie oraz miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza w rezerwacie. Udostępnienie obszaru rezerwatu w tych celach może mieć w przyszłości miejsce na podstawie stosownych zarządzeń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 10, 13, 15, 17, 18, 21 i 23 ustawy o ochronie przyrody bądź w drodze indywidualnych zezwoleń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 4 lub 5. Jednym z działań ochronnych jest skanalizowanie ruchu turystycznego do udostępnionego do jazdy konnej oraz dróg dopuszczonych do ruchu pojazdów ustanowionego Zarządzeniem nr 20/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego do jazdy konnej wierzchem oraz wskazania dróg dopuszczonych do ruchu pojazdów w rezerwacie przyrody „Surażkowo”. Ponadto nie wprowadzono ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Supraśl, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu oraz wskazań do zmian w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Supraśl, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczącego eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Surażkowo”, zgodnie z art. 45a cytowanej ustawy o ochronie przyrody, przekazano do zaopiniowania w trybie roboczym Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska. Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione w niniejszym projekcie.

Celem zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowywaniu przedmiotowego dokumentu, zgodnie z przepisami Rozdziału 3 Działu III ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn.

zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku obwieszczeniem z dnia 21 lutego 2023 r., znak: WPN.6202.2.2023 zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody: „Surażkowo” i „Stara Dębina” informując o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie planów, w tym zapoznanie się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektów planów oraz z projektami planów, a także zgłaszania do nich wniosków i uwag w terminie 21 dni od daty ogłoszenia.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz w siedzibie Urzędu Gminy Supraśl i Szudziałowo, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Białymstoku, Starostwa Powiatowego w Sokółce, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Nadleśnictwa Supraśl. We wskazanym terminie wpłynęły uwagi do przedmiotu postępowania, które częściowo zostały uwzględnione przy dalszym postępowaniu RDOŚ w Białymstoku. Następnie obwieszczeniem z dnia 12.12.2023 r. znak: WPN.6202.2.2023 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zawiadomił o wyłożeniu do konsultacji projektu zarządzenia w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Surażkowo” i „Stara Dębina” możliwości zgłaszania uwag i wniosków do wskazanego projektu oraz pełnej dokumentacji sprawy dostępnej do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w terminie 21 dni od daty ogłoszenia. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Urzędu Gminy Supraśl i Szudziałowo, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Białymstoku, Starostwa Powiatowego w Sokółce, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Nadleśnictwa Supraśl. W wyznaczonym czasie wpłynęły uwagi od Gminy Supraśl, które zostały uwzględnione w projekcie zarządzenia.

Projekt zarządzenia został skonsultowany z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Nadleśnictwem Supraśl i Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku.

W myśl art. 19 ust. 2 ww. ustawy o ochronie przyrody projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Surażkowo” został przekazany za pośrednictwem platformy E-PUAP do Rady Gminy Supraśl celem zaopiniowania. Rada Gminy nie zajęła stanowiska w ustawowym terminie w związku z czym, zgodnie z art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) przyjęto, że zaopiniowała w całości pozytywnie przedłożony projekt.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy o ochronie przyrody, został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190 t.j.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.